

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Април 2011 година

Скопје, јуни 2011 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Април 2011 година

- Висок раст на индустриското производство во април 2011 година во однос на април 2010 година од 11,8%, што претставува продолжување на трендот на двоцифрен раст започнат во февруари годинава;
- Стапка на инфлација од 4,8% на годишно ниво и 0,3% на месечно ниво;
- Годишен раст на физичкиот обем на извозот во првите четири месеци од 2011 година од 12%, со висок номинален вредносен раст од 44,1%; раст на увезените количини на стоки од 28,3%, со вредносен номинален раст од 41,2%;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 12,7%, и на вкупните расходи од 8,4% во првите четири месеци од 2011 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 3.390 милиони денари и дефицит на Централниот буџет од 2.654 милиони денари;
- Раст на вкупните кредити кон приватниот сектор од 7,8% на годишна основа, со истовремен раст на вкупниот депозитен потенцијал на банките од 9,6%;
- Намалување на бројот на невработени лица за 3.908, односно за 1,2% во однос на претходниот месец, и за 5,9% споредено со истиот месец од 2010 година.

1. Реален сектор

Индустриско производство

Индексот на индустриското производство во април 2011 година во однос на април 2010 година забележа раст од 11,8%, што претставува продолжување на трендот на двоцифрен раст започнат во февруари годинава.

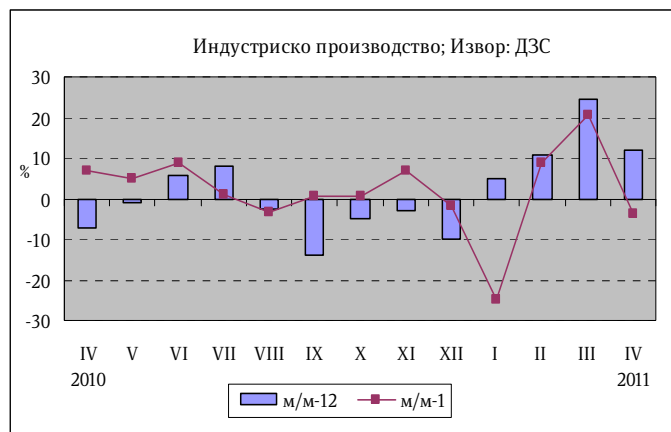
Анализирано по сектори на годишно ниво највисок раст е регистриран во секторот Рударство и вадење на камен од 20,8%, следен од секторот Преработувачка индустрија со раст од 14,7%, кој создава околу 84% од индустриското производство. Секторот Снабдување со електрична

Индустриско производство (во %) - април 2011 година			
	м/м-1	м/м-12	I-IV 2011
			I-IV 2010
Вкупно	-3,9	11,8	13,2
Рударство и вадење камен	-4,2	20,8	11,1
Преработувачка индустрија	-1,8	14,7	17,2
Снабдување со ел. енерија, гас пареа и климатизација	-15,3	-6,3	-3,8

Извор: ДЗС

енергија гас, пареа и климатизација забележа пад од 6,3%, што се должи најмногу на високата споредбена основа.

Во рамки на преработувачката индустрија, позитивен годишен раст е регистриран кај 15 од 23 гранки, што сочинуваат 64% од индустриското производство, при што, значаен раст е забележан кај две носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, висок раст е остварен кај Производството на облека од 32,1% и кај Производството на метали од 10,9%, со што продолжува трендот на високи стапки на раст кај овие гранки, додека производството на прехранбени производи е на исто ниво од претходната година. Висок раст на индустриското производство е регистриран и кај Производството на електрична опрема 185,5%, Производство на опрема за транспорт 108,2% и Производство на кокс и рафинирани нафтени производи 102,8%. Најголем

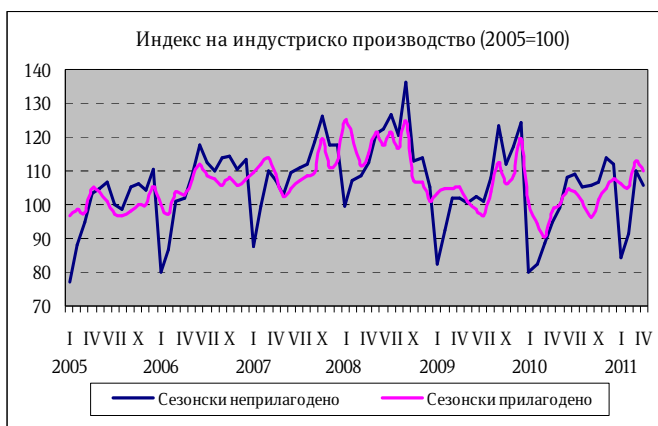

позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во април, исто како и во изминатите месеци има Производството на електрична опрема (7,7 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на кожа (-0,8 п.п.).

Индустриското производство во април во однос на март 2011 забележа пад од 3,9%, што се должи на високата споредбена основа, имајќи предвид дека растот на индустриското производство во март изнесуваше 20,5% на месечно ниво. Секторската анализа укажува дека падот е најнизок кај

Преработувачката индустрија од 1,8%. Рударство и вадење на камен забележа пад од 4,2%, а секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација регистрираше пад од 15,3%.

Во рамки на преработувачката индустрија на месечно ниво раст е забележан кај 8 од 23 гранки. На месечно ниво раст оствари Производството на прехранбени производи од 0,3%, додека Производството на метали регистрираше пад од 7,5%, а Производство на облека забележа намалување од 8,7%. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во април 2011 година изнесува -2,5%, што укажува на негативно сезонско влијание во индустријата.

На кумулативна основа, индустриското производство во периодот јануари – април 2011 година забележа раст од 13,2% во однос на истиот период од 2010 година. Секторот Преработувачка индустрија забележа висок раст од 17,2%. Секторот Рударство и вадење на камен забележа раст од 4,7%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација бележи пад од 3,8%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во април 2011 во однос на април 2010 година покажуваат зголемување на производството кај сите групи: Енергија 12,9%, Интермедијарните производи, освен енергија 4,7%, Капитални производи 44,8%, Трајни производи за широка потрошувачка 107,0% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 7,3%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во април 2011 година покажуваат зголемување на производството само кај групата Интермедијарни производи, освен енергија од 4,4%, додека во останатите групи е забележано намалување на производството, при што падот е најнизок за Нетрајни производи за широка потрошувачка од 0,5%, следен од Трајни производи за широка потрошувачка 8,2%, Енергија 13,3% и Капитални производи 27,6%.

На кумулативна основа во периодот јануари – април 2011 година во однос на истиот период лани, анализирано по наменски групи се регистрирани следните стапки на раст: Енергија 8,1%, Интермедијарните производи, освен енергија 14,8%, Капитални производи 59,8%, Трајни производи за широка потрошувачка 76,7% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 4,7%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во април 2011 година е непроменета во однос на претходниот месец, а поповолна во однос на април 2010 година, со што продолжува континуитетот во подобрувањето на

состојбата во преработувачката индустрија. Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е непрометната во однос на претходниот месец и многу поповолна во однос на април 2010 година. Обемот на производството на деловните субјекти во април 2011 година бележи пораст во споредба со претходниот месец и во споредба со април 2010. Во април 2011 година оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е поповолна во однос на април 2011 година и многу поповолна во однос на април 2010 година. Очекувањата за обемот на производството во април 2011 за наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец и во однос на април 2010 година, како и очекувањата за бројот на вработените. Во март 2011 година залихите на суровини и репроматеријали, како и сегашните набавки на суровини и репроматеријали се под и околу нормалата. Залихите на готови производи се зголемени во споредба со претходниот месец. Според оценката на раководителите, во наредниот период, просечните набавни цени на инпутите, како и продажните цени на готовите производи ќе се зголемат.

Просечното искористување на капацитетите на деловните субјекти во април 2011 година изнесува 62,2% од нормалното искористување, што претставува зголемување во однос на минатиот месец кога изнесуваше 61,6%. Споредено со април 2010 година (56,1%) се забележува зголемена искористеност на капацитетите за 6,1 п.п., што претставува значително подобрување.

Најголемо влијание на ограничувањето на обемот производството во април 2011 година имаат следните фактори: недоволната странска побарувачка со 21,4%, недоволната домашна побарувачка со 18,3%, финансиските проблеми со 12% и недостигот на квалификувана работна сила 10,8%. Во април 2011 година, поголем број на деловни субјекти (зголемување од 1,6 п.п. во однос на март) ја посочиле недоволната странска побарувачка како ограничувачки фактор за зголемување на производството, како и недостигот на квалификувана работна сила и опрема. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

Растот на индустриското производство на годишно ниво во април 2011 година беше следен и со раст на бројот на работници. Така, бројот на работници во индустријата во април 2011 година во однос на април 2010 година забележа зголемување од 3,5%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници на годишно ниво во сите сектори. Во секторот Рударство и вадење на камен остварен е раст на бројот на работниците од 3,3%, како резултат на високиот раст од 7,3% во гранката Вадење на други руди и камен и раст од 7,0% во гранката Вадење на јаглен и лигнит, додека во гранката Вадење на руди на метал е регистриран пад од 1,3%. Во секторот Преработувачка индустрија регистриран е раст од 3,5%. Во рамки на преработувачката индустрија, висок раст на годишно ниво на бројот на вработени е регистриран во гранките Производство на машини и уреди 23,6%, Производство на метали 22,8%, Производство на тутунски производи - 14,9%, и Производство на кожа и слични производи од кожа - 8,3%. Во секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација регистриран е раст од 4,3%.

На кумулативна основа во периодот јануари – април 2011 година во однос на истиот период од 2010 година бројот на работници во индустријата забележа раст од 1,6%. Притоа, секторот Рударство и вадење камен забележа раст од 3,6%, секторот Преработувачка индустрија се зголеми за 1,2% и секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа раст од 3,4%.

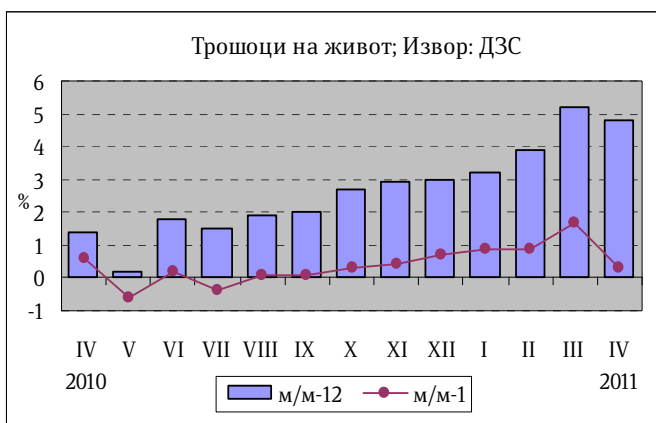
Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во април 2011 во однос на април 2010 година покажуваат дека најголемо зголемување на бројот на работници бележат групите: Капитални производи (6,1%), Интермедијарни производи, освен енергија (4,6%), Енергија (3,1%) и Нетрајни производи за широка потрошувачка (3,1%), додека пад од 3,3% е регистриран единствено кај групата Трајни производи за широка потрошувачка.

На кумулативна основа во периодот јануари – април 2011 година во однос на истиот период од 2010 година, податоците за бројот на работниците во индустријата по наменски групи покажуваат дека зголемување на бројот на работници бележат групите Капитални производи (4,9%), Интермедијарни производи, освен енергија (4,6%) и Енергија (2,5%), додека пад е регистриран кај групите Трајни производи за широка потрошувачка (0,8%) и Нетрајни производи за широка потрошувачка (0,5%).

Инфлација

Во април 2011 година инфлацијата (CPI) изнесува 4,8% во однос на истиот месец претходната година, односно 0,3% споредено со претходниот месец. Стапката на инфлација во периодот јануари - април 2011 година изнесува 4,3%.

Растот на цените на годишна основа е највисок во категоријата Исхрана од 8,3%, најмногу како резултат на повисоките цени на производите од жито и растителните масти. Во 2011 година категоријата Исхрана учествува со 38% во пресметковната структура на Индексот на трошоците на живот. Раст на цените е забележан и кај категориите: Домување од 4,2%,

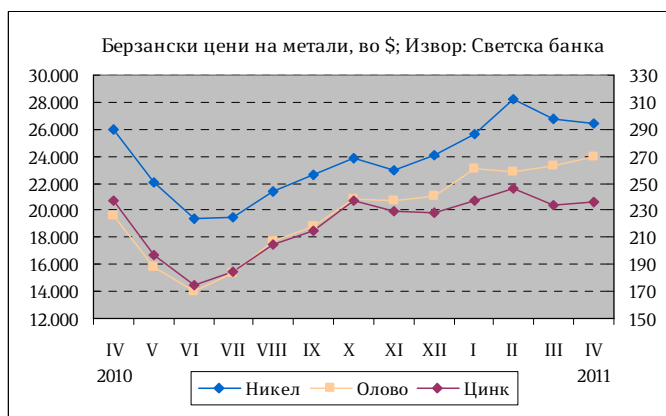
Сообраќајни средства и услуги од 3,7%, Хигиена и здравје од 3,3%, Административни и финансиски услуги од 2,3%, Ресторани и хотели од 2,0%, Облека и обувки од 1,5% и Тутун и пијалаци од 0,9%. Пад е забележан кај цените за Култура и разонода од 2,2%.

Цените на мало во април 2011 година се повисоки за 4,6% во однос на април 2010 година.

Во април 2011 година цената на нафтата на светските берзи се зголеми за 7,5% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 123,1 долари за барел.

Споредено со април 2010 година, цената на нафтата е зголемена за 44,8%. Цената на природниот гас во април забележа раст од 8,7% споредено со претходниот месец.

Во однос на металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во април се тргуваше со просечна цена од 26.408 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 1,1%. Споредено со април 2010 година цената на никелот е повисока за 1,4%. Месечен пад на цените во април е регистриран и за бакарот од 0,1%.

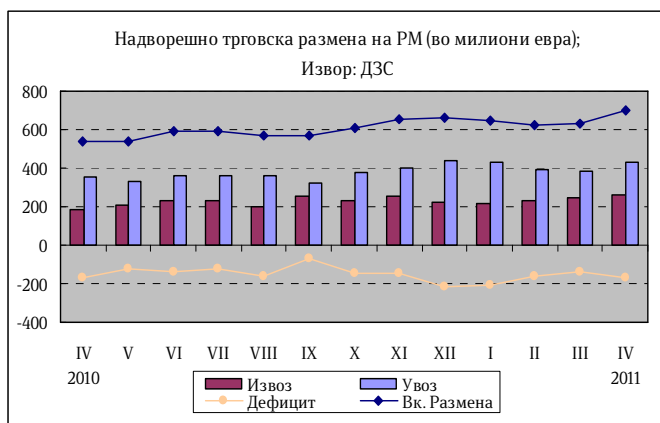
Останатите метални производи и минерали во април забележаа месечен раст на цените, при што највисока стапка регистрираше среброто од 19,1%, потоа железни руда и калај од 5,8%, додека производите од челик регистрираа раст на цените од 2,8%.

2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првите четири месеци од 2011 година бележи висок раст од 42,3% во однос на истиот период претходната година, а се објаснува со истовремено зголемување на извозот и увозот на стоки.

Извоз

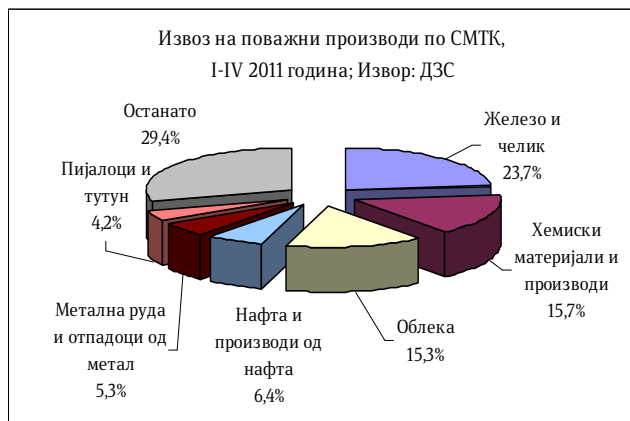
Анализирано на годишно ниво, во првите четири месеци од 2011 година физичкиот обем на извозот бележи раст од 12%, а неговата вредност изнесува 960,4 милиони евра, што претставува висок раст од 44,1% во однос на истиот период лани.

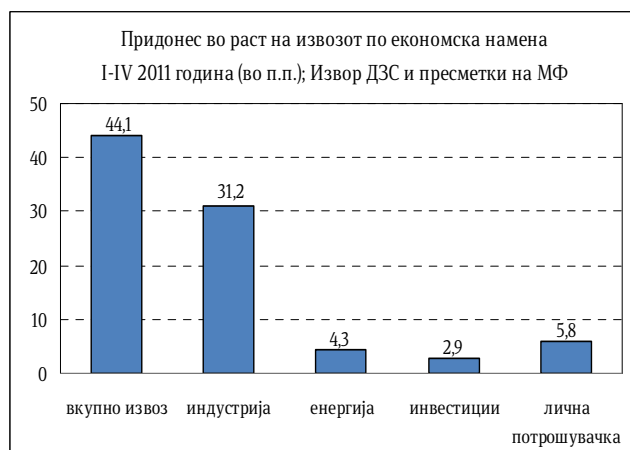
Анализирано на месечно ниво, во април 2011 година извозот бележи раст од 6,5%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во април бележи месечен раст од 5,2%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (1,3 п.п.) врз извозот во овој месец.

Согласно променетата структура, најзастапени производи во извозот се: катализаторите на носачи со благородни метали или нивни соединенија, фероникел, следуваат производите од железо и челик (топло и ладновалани производи), облека, преработки од нафта, феросилициум и др.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во првите четири месеци од 2011 година се: железо и челик со 23,7%, хемиски материји и производи 15,7%, облека 15,3%, нафта и производи од нафта 6,4%, метална руда и отпадоци од метал 5,3% и пијалаци и тутун 4,2%. Овие шест групи производи сочинуваат 70,6% од вкупниот извоз на државата.

Анализирано по економска намена, во првите четири месеци од 2011 година, значителен раст на извозот е забележан кај индустриските производи (суровини и интермедијарни производи од нашата индустрија) за 63,8% (207 милиони евра), споредено со истиот период лани. Извозот на производите наменети за лична потрошувачка и енергија бележи умерен раст од 38 и 28 милиони евра, соодветно.

Увоз

Увезените количини на стоки во првите четири месеци од 2011 година се зголемени за 28,3%, а нивната вредност изнесува 1.642,5 милиони евра, или висок раст од 41,2% во однос на првите четири месеци минатата година.

Само во април 2011 година увезени се стоки во износ 434 милиони евра, што претставува пораст од 22,8% во однос на истиот месец минатата година. Анализирано на месечно ниво, во април 2011 година увозот бележи раст од 12,2%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на увозот во април бележи месечен раст од 9,6%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (2,7 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот се сурова нафта, платина и легурите на платина необработени или во прав, топовалани плоснати производи во макари, благородни метали во колоидна состојба и нивни органски и неоргански соединенија, моторни возила за превоз на лица и друго.

Извоз на железо и челик *)				
	I-IV 2010	I-IV 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	214,8	267,5	52,7	24,5
Мил. ЕУР	147,5	227,9	80,4	54,5
Мил. \$	201,9	316,9	115,0	57,0

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-IV 2010	I-IV 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	216,4	210,0	-6,4	-3,0
Мил. ЕУР	87,1	108,0	20,9	24,0
Мил. \$	119,2	149,0	29,8	25,0

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според СМТК) во првите четири месеци од 2011 година отпаѓа на: нафта и производи од нафта (247 мил. евра, 15%), обоени метали (149 мил. евра, 9,1%), железо и челик (108 мил. евра, 6,6%), текстилни предива и слично (99,5 мил. евра, 6%), друмски возила (80,8 мил. евра, 4,9%), електрични машини-апарати и делови (60,9 мил. евра, 3,7%), електрична енергија (57,7 мил. евра, 3,5%) и друго.

Во првите четири месеци од 2011 година, гледано по економска намена значителен раст на увозот е забележан кај индустриските сировини (производите наменети за индустрија) за 62% или 281,2 милиони евра, во однос на истиот период минатата година. Вредноста на увезените производи наменети за енергија изнесува 341,6 милиони евра, што претставува раст од 152 милиони евра во однос на првите четири месеци од 2010 година. Придонесот на увезените стоки за лична потрошувачка во вкупниот раст на увозот во првите четири месеци од 2011 година изнесува 1,3 п.п..

Салдо на трговска размена

Салдото на трговската размена во првите четири месеци од 2011 година изнесува 682 милиони евра, што претставува проширување за 185 милиони евра во однос на истиот период претходната година. Дезагрегирано, зголемувањето на негативното салдо на размената е резултат на комбиниран ефект од проширеното негативно салдо во размената со обоени метали, нафта и производи од нафта, производи за боење и штавење, електрична енергија, како и оствареното негативно салдо на размената со метална руда и метални отпадоци, наспроти позитивното салдо лани. Во спротивна насока делуваше проширеното позитивно салдо во размената кај хемиски материи и производи, железо и челик, облека, овошје и зеленчук, како и стеснувањето на негативното салдо во разманта на друмски возила, канцелариски машини за АОП и друго. Ваквите движења во првите четири месеци од 2011 година придонесоа степенот на покриеност на увозот со извоз кој изнесува 58,5%, да се зголеми 2 п.п. во однос на истиот период претходната година.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-IV 2010	I-IV 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	92,4	98,7	6,3	6,8
Мил. ЕУР	43,6	61,3	17,7	40,6
Мил. \$	59,9	85,6	25,7	42,9

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-IV 2010	I-IV 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	338,0	441,0	103,0	30,5
Мил. ЕУР	137,0	247,0	110,0	80,3
Мил. \$	188,0	344,0	156,0	83,0

*)Претходни податоци

Анализирано според економските групации на земјите, во првите четири месеци продолжи да расте извозот во ЕУ, ЕФТА, Западен Балкан и земјите во развој, освен во неразвиените земји, додека увозот од сите групации на земји бележи раст.

Во првите четири месеци од 2011 година, при значително подобрена трговска размена со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари-април претходната година за 46,3%, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување за 1 п.п. и изнесува 56,9%, при што извозот на стоки учествува со 63,2%, а увозот на стоки со 53,3%.

Како резултат на структурните промени во размената со странство, во првите четири месеци од 2011 година, 60% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Велика Британија и Русија, а потоа следуваат, Грција, Турција, Кина, Србија, Швајцарија, Бугарија и други. Суфицит во размената е остварен со Германија, Косово, Албанија, Хрватска, Белгија и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 67,3% од надворешно-трговската размена во првите четири месеци од 2011 година е реализирана во евра, што во однос на истиот период 2010 година претставува намалување од 6 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 77,9% и 61,2%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е на истото ниво, а намалувањето на застапеноста кај увозот изнесува 10 п.п. во однос на првите четири месеци од 2010 година. Намалувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на зголемениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 12,1% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ													апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
увоз валута	I-IV 2010					I-IV 2011					структ. во%			
	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%				
ЕУР	919	824.365.272	61,4508	50.657.905.457	71,2	928	1.011.272.849	61,5145	62.207.943.670	61,2	186.907.577	22,7		
УСД	627	376.622.839	44,7520	16.854.625.291	23,7	976	587.058.126	44,4257	26.080.468.188	25,7	210.435.287	55,9		
ГБП	1	45.927.633	69,4870	3.191.373.435	4,5	1	171.896.557	71,4542	12.282.730.984	12,1	125.968.924	274,3		
ЕУР+УСД+ ГБП	1.547			67.512.530.748	94,8	1.905			100.571.142.842	98,9				
вк извоз:	1.553			71.188.273.799	100,0	1.908			101.676.516.304	100,0		42,8		

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во првите четири месеци во 2011 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 45.982 милиони денари, односно 10,2% од БДП, што претставува поголемо остварување за 12,7% во однос на 2010 година.

Даночните приходи во првите четири месеци се реализирани во износ од 24.882 милиони денари и во однос на истиот период 2010 година се зголемени за 10,1%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 13.325 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во 2011 година е доминантно и изнесува 53,6%. Акцизите се остварени во износ од 4.566 милиони денари (учество од 18,4% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 17.891 милиони денари, односно речиси 3/4 од вкупните даночни приходи (3,9% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 19.738 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 6.413 милиони денари.

Вкупни приходи и расходи (во милиони денари)		
	I-IV 2010	I-IV 2011
Вкупни приходи	40.786	45.982
Даноци	22.599	24.882
Персонален данок	2.863	3.079
Данок на добивка	920	1.736
ДДВ	12.087	13.325
Акцизи	4.237	4.566
Царини	1.518	1.126
Други даноци	974	1.050
Неданочни приходи	4.796	4.637
Придонеси	12.436	12.619
Останато	955	3.844
Вкупни расходи	45.548	49.371
Тековни расходи	40.968	43.138
Трансфери	27.857	29.810
Стоки и услуги	5.007	5.038
Плати	7.649	7.683
Камати	454	607
Капитални расходи	4.581	6.233

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 12,0%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 10,5%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 3.079 милиони денари и се зголемени за 7,6% на годишна основа. Споредено со 2010 година приходите од данокот од добивка забележаа рекорден раст од 88,7%, што главно е резултат на пораст на доплатите по Годишните даночни биланси, како и пораст на данокот наплатен по основ на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката. Приходите од ДДВ забележаа раст од 10,2%, додека акцизите забележаа поголемо остварување од 7,8%.

Неданочните приходи се намалени за 3,3% во однос на истиот период 2010 година, односно беа остварени во износ од 4.637 милиони денари (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште и станови се остварија во износ од 2.923 милиони денари, што е зголемување за 9,2 пати од реализираните средства во претходната година, причина за ваквото зголемување е уплатата на дивидендата од Телеком во месец април во износ од 2.302 милиони денари.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 12.619 милиони денари, што е повеќе за 1,5% споредено со истиот период од 2010 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување за 1,6%, кај придонесите за здравствено осигурување од 1,4%, додека кај придонесите за вработување се забележува намалување од 0,7%.

Буџетски расходи

Во периодот јануари-април 2011 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 49.371 милиони денари, односно 10,9% од БДП, што е повеќе за 8,4% во однос на 2010 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 43.138 милиони денари учествуваа со 87,4% и се зголемени за 5,3% во однос на истите четири месеци 2010 година, додека капиталните расходи кои изнесуваа 6.233 милиони денари, забележаа учество во вкупните расходи од 12,6% и се зголемени за 36,1% во споредба со истиот период лани.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 29.810 милиони денари, а втори по големина се платите и надоместоците со 7.683 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,6% и во однос на 2010 година се минимално зголемени за 0,4%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 5.038 милиони денари и споредено со истиот период од 2010 година се намалени за 0,6%.

Трансферите забележаа зголемување од 7,0% споредено со 2010 година и истите учествуваа со 60,4% во вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесуваше 15,3%. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување се извршени во износ од 12.799 милиони денари и претставуваа 25,9% од вкупните расходи.

Каматите се реализирани во износ од 607 милиони денари, што е повеќе за 33,7% во споредба со истиот период 2010 година. Ваквото зголемување е главно поради исплата на доспеани обврски за камати од домашно задолжување, како и за втората еврообврзница. Каматите од домашно задолжување беа зголемени за 21,2%, додека за странство беа зголемени за 48,3%.

Буџетско салдо

Во периодот јануари-април 2011 година се оствари дефицит во Буџетот на Република Македонија од 3.390 милиони денари, што претставува 0,8% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет се оствари во износ од 2.654 милиони денари и претставува 0,6% од БДП.

4. Монетарен сектор

Примарни пари

Во април 2011 година примарните пари¹ забележаа забрзан раст од 10,2% на годишна основа, во услови на посилен раст на готовите пари во оптек² од 10,7%

¹ Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

² Вклучува и готовина во благајна на банките

(наспроти 4,2% во март) и раст на вкупните ликвидни средства на банките од 9,9%.

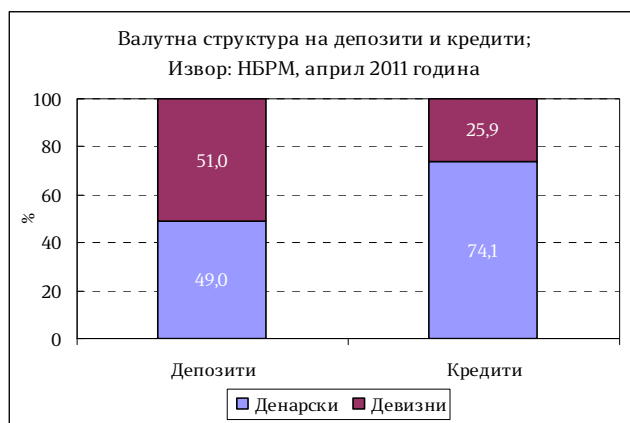
На месечна основа, примарните пари забележаа раст од 5,4%, како резултат на растот на готовите пари во оптек од 5,9%. Вкупната ликвидност на банките забележа месечен раст од 5,1%.

Народната банка на Република Македонија во април 2011 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

Во април банките пласираа 9.530 милиони денари во новиот инструмент на НБРМ - записот за шестмесечен депозит, што во однос на претходниот месец претставува повисок износ за 10,9 милиони денари.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во април 2011 година забележа месечен пад од 0,5%, во услови на пад на депозитите на приватните претпријатија од 6,6% кој се должи на фактор со еднократно влијание - исплата на дивиденда на една поголема компанија кон домашните и странскиот инвеститор.

Депозитите на домаќинствата забележаа пораст од 1,5%. Од валутен аспект, депозитите во странска валута се пониски за 1%, додека депозитите во домашна валута се пониски за 0,1%.

На годишна основа се забележува забавување на растот на депозитите. Имено, вкупните депозити во април 2011 година се зголемија за 9,6% на годишна основа, наспроти 12,4% во март 2011 година. Од секторски аспект растот главно беше движен од порастот на депозитите на домаќинствата од 14,5%, во услови на намалување на депозитите на приватните претпријатија од 1,1% кој се должи на исплатата на дивидендата, како и на повисоката споредбена основа со оглед дека во 2010 година поголемата компанија исплаќањето на дивидендата го изврши во месец јули.

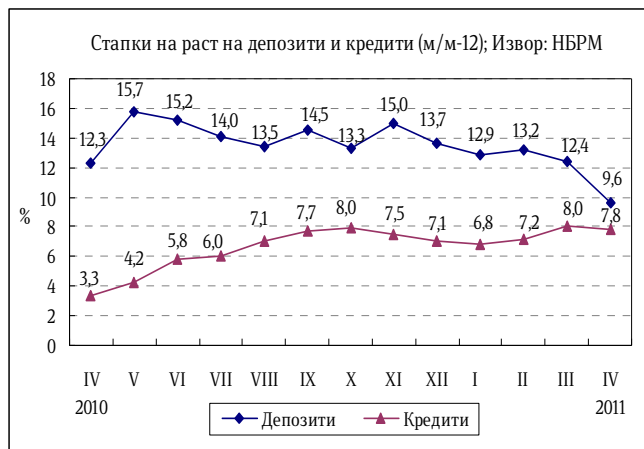
Анализирано според валутата, денарските депозити продолжија да забавуваат, при што нивниот раст во април изнесува 14,5%, наспроти 17,2% претходниот месец, додека девизните депозити се зголемија за 5,2%, наспроти растот од 8,1% во март 2011 година.

Според рочноста, краткорочните депозити бележат раст од 2,5% на годишна основа, додека долгорочните депозити бележат висок раст од 35,7%.

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

Кредити на банките

Во април 2011 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 0,9%, што претставува забавување во однос на месечниот раст од 1,4% во претходниот месец. Според валутната структура, месечниот раст на кредитите во април во целост се должи на денарските кредити, кои се зголемија за 1,2%, додека кредитите во странска валута забележаа пад од 0,1%. Според секторската анализа, кредитите кон приватните претпријатија бележат пораст од 1%, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 0,8%.

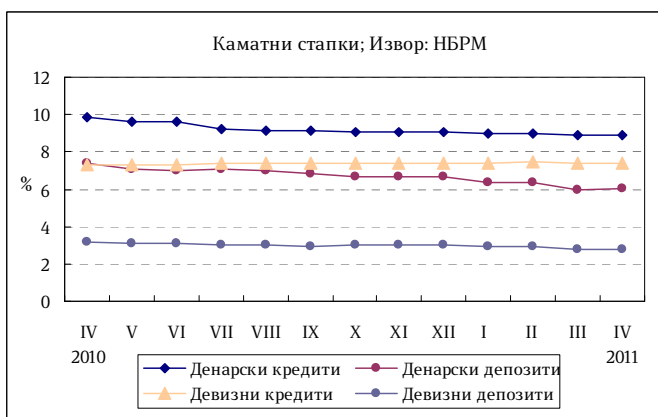
На годишна основа, се забележува забавување на интензитетот на кредитирање од страна на банките. Имено, стапката на раст на кредитите изнесува 7,8%, наспроти 8% во март 2011 година. Од секторски аспект, доминантен придонес од 67,2% во растот на вкупните кредити има кредитирањето на секторот на приватните претпријатија, кое е повисоко за 8,7% на годишна основа. Растот на кредитите кон домаќинствата во април изнесува 6,6%.

Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 3,8%, додека кредитите во странска валута регистрираат висок раст од 21,3%. Истовремено, долгорочните кредити бележат годишен раст од 14,1%, додека краткорочните кредити се пониски за 2,8%.

Каматни стапки

Во април 2011 година активните каматни стапки се непроменети во однос на претходниот месец. Активната каматна стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула, изнесува 8,9%, што во однос на април 2010 година претставува намалување од 0,9 п.п. Пасивната денарска стапка, која ги опфаќа каматните стапки на денарските депозити без валутна клаузула и на денарските депозити со валутна клаузула, изнесува 6%, што во однос на минатиот месец претставува пораст од 0,1 п.п., додека во однос на април 2010 година претставува намалување од 1,3 п.п.

Каматна стапка на девизните кредити изнесува 7,4%, и е

повисока за 0,1 п.п. во однос на април 2010 година. Каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,8%, како и претходниот месец, што претставува намалување од 0,4 п.п. во однос на април 2010 година.

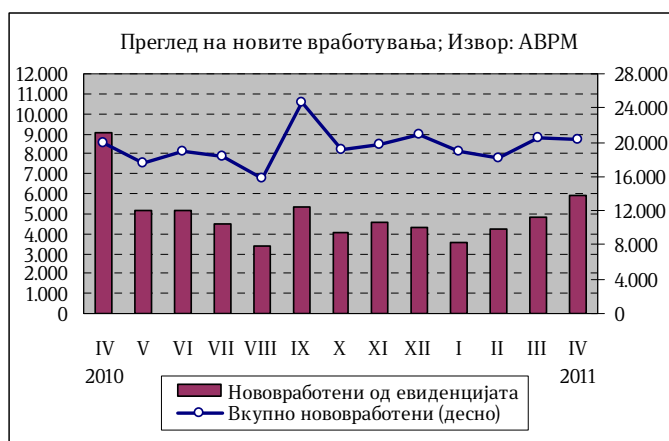
Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на април 2011 година изнесуваа 1.877,2 милиони евра и во однос на март 2011 година се пониски за 22,8 милиони евра, додека во однос на април 2010 година девизните резерви се повисоки за 232,9 милиони евра.

5. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-април 2011 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 77.834 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 37,3% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2010 година се забележува зголемување на бројот на засновани нови работни односи за 0,4%.

Во текот на месец април засновани се 20.338 нови работни односи, од кои 29,0% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во април изнесува 10.590, од кои 54,6% претставуваат нови засновани работни односи. Во април во Агенцијата регистриран е прилив од 6.682 лица, од кои 50,6% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 3.908 лица, односно за 1,2% во однос на претходниот месец. Така, во април 2011 година бројот на невработени лица изнесува 319.275. Споредено со истиот месец од 2010 година, бројот на невработени лица е намален за 5,9%.

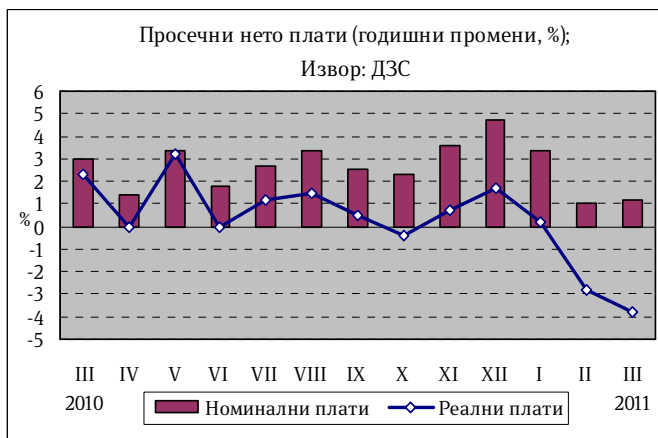
Најголем дел од невработените, односно 65,7% се од урбани средини (градско население), а 57,5% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 52,0% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 8,3% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 57,3% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 50,0% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,8% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во март 2011 година (последни расположиви податоци) изнесува 30.216 денари, додека просечно исплатената нето плата за истиот месец изнесува 20.585 денари⁴.

Просечната нето плата во март 2011 во однос на февруари 2011 номинално е повисока за 0,7%, додека реално истата е пониска за 0,9%. Просечната бруто плата по вработен во однос на февруари 2011 година номинално е повисока за 0,6%, додека реално истата бележи пад од 1,1%.

Просечната месечна нето плата во март 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година бележи номинален раст од 1,2%, додека реално просечната плата е пониска за 3,8%. Просечната месечна бруто плата во март 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година номинално порасна за 0,9%, додека реално, просечната бруто плата е пониска за 4,1%.

Кумулативно, во периодот јануари-март 2011 година просечната нето плата бележи номинален раст од 1,9%, додека реално истата е пониска за 2,1%. Во истиот период, просечната бруто плата бележи номинален раст од 1,7%, а реално истата е пониска за 2,3%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во март 2011 година во однос на март 2010 година, е забележан во следните дејности: Други услужни дејности (19,7% бруто плата и 19,8% нето плата), Уметност, забава и рекреација (7,6% бруто плата и 7,9% нето плата) и Информации и комуникации (5,6% бруто и нето плата).

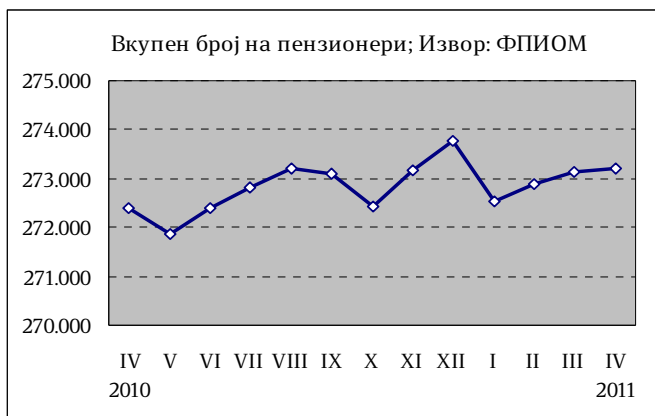
Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во март 2011 година во однос на февруари 2011 година, е забележан во следните дејности: Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли (5,8% бруто плата и 7,3% нето плата), Земјоделство, шумарство и рибарство (4,4% бруто плата и 4,2% нето плата) и Градежништво (3,9% бруто плата и 4,2% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во март 2011 година изнесува 1,9%. Во споредба со истиот месец од претходната година процентот на неисплатени плати е намален за 1,7 п.п., додека во однос на февруари 2011 година процентот на вработени кои не примиле плата е помал за 0,3 п.п..

⁴ Државниот завод за статистика, на почетокот на оваа година, ја примени новата Национална класификација на дејностите (НДК Рев.2), за прибирање и обработка на податоците на просечната месечна исплатена бруто и нето плата.

Пензии

Во април 2011 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 273.219 пензионери, што претставува намалување од 0,3% во однос на истиот месец од 2010 година. Во однос на март 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 90 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,3% се корисници на старосна пензија, 27,4% на семејна пензија и 17,3% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во април 2011 година потрошени се 2.859,82 милиони денари, што претставува 46,9% од вкупните социјални трансфери⁵.

Просечната пензија во април 2011 година изнесува 10.467 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 3,6%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во март 2011 година (последни расположиви податоци) изнесува 51,5%.

Социјална парична помош

Бројот на корисници на социјална парична помош во март 2011 година (последни расположиви податоци) изнесува 45.690 домаќинства, што претставува намалување за 338 корисници во однос на претходниот месец.

Притоа, за исплата на социјална парична помош се потрошени околу 113,9 милиони денари, односно 46,6% од исплатите за социјална помош по сите основи. За помош по основ на туѓа нега, во март се потрошени околу 100,1 милиони денари за 20.802 лица, односно 40,9% од исплатите за социјална помош по сите основи. Како корисници на постојана парична помош, во овој месец се регистрирани 5.453 лица и за нив се потрошени околу 21,7 милиони денари, додека здравствена заштита користат 5.639 лица, за што се потрошени 8,5 милиони денари. Наведените расходи за социјална помош претставуваат 4,4% од вкупните реализирани социјални трансфери во март.

⁵ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.